

Projekt litomyšlské komunitní dílny

Návrh zkušebního provozu a nezbytností pro realizaci projektu

Vypracoval: Martin Friedl

Spolupracovali: Jana Zelená
Jan Marek
Dominik Kovář

OBSAH:

1 Úvod.....	3
2 Existující projekty komunitních dílen	4
3 Profil litomyšlské dílny	6
4 Možnosti podpory třetích stran	9
5 Ekologie	10
6 Navrhovatelé	11
7 Požadavky navrhovatelů	13
8 Závěr	14
9 Odkazy	15

1 Úvod

V participativním rozpočtu města Litomyše za rok 2020 byl jedním z podaných projektů návrh na vytvoření komunitní litomyšské dílny. Projekt bohužel nezvítězil, nicméně se umístil na 5/6 místě v kategorii do 300 tis. Kč. Po společném setkání s navrhovatelkou Janou Zelenou a tiskovým mluvčím Michelelem Vojáčkem dne 25.11.2020 jsme se rozhodli společnými silami nalézt cestu, jak dát tomuto projektu v našem městě šanci.

2 Existující projekty komunitních dílen

Projekt komunitních dílen není v Česku žádnou novinkou a těší se velké oblibě [1]. Smysluplně využitý čas, předávání zkušeností a v neposlední řadě touha dávat starým věcem druhou šanci vede správce komunitních dílen otvírat jejich dveře široké veřejnosti. Důkazem, že tato snaha není marná jsou již existující fungující dílny:

- PONK, Praha [2]
- FAJNA DÍLNA, Ostrava [3]
- PLECHÁRNA, Praha [4]
- OLOMOUCKÁ DÍLNA, Olomouc [5]
- Z POKOJE DO POKOJE, Praha [6]
- DEPO2015, Plzeň [7]
- SDÍLNA, Litoměřice [8]
- A další...

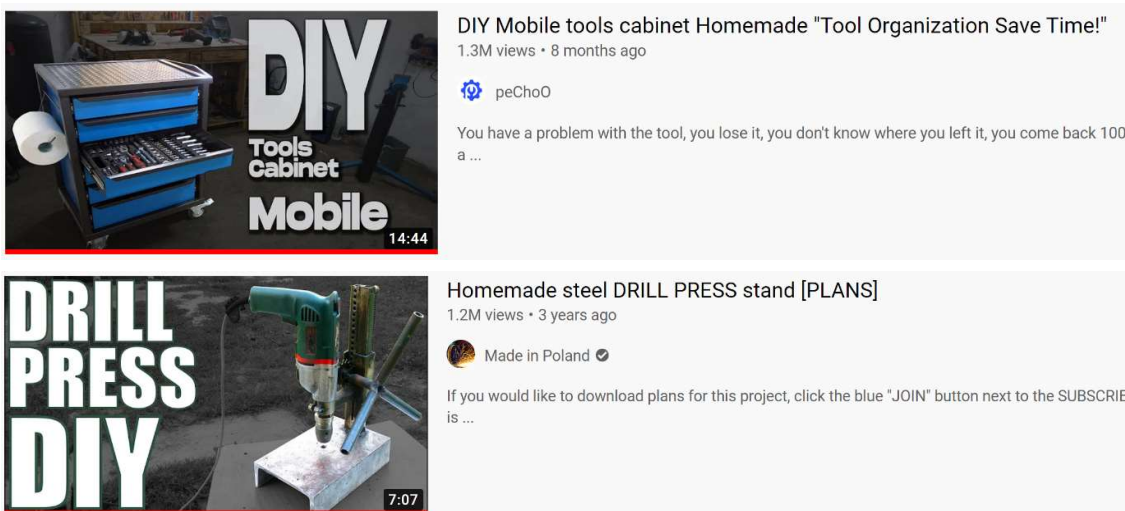
Obrázek 1: Návštěvníci komunitních dílen v Ostravě

Fenomén českého kutilství a zlatých českých ručiček má v naší zemi velkou tradici počínaje “A JE TO”, přes receptář s Přemkem Podlahou, až po nejvyšší české vědecké vyznamenání Česká hlava. Vyrobená či opravená věc bude mít zkrátka pro autora vždycky větší cenu, než ta nově zakoupená.

Obrázek 2: A JE TO...

Velkým světovým pojmem je rovněž zkratka "DIY" (Do it yourself), pod kterou se skrývá nespočet návodů popisující výrobu všeho možného vlastními silami.

Obrázek 3: Video návody DIY z kanálu youtube.com

3 Profil litomyšlské dílny

Koncept litomyšlské dílny navrhujeme postavit na základě již existujících komunitních dílen v Česku a na možnostech, které nabídnou naše prostory a rozpočet. Základní směr, kterým bychom se, alespoň ze začátku, rádi vydali, je směr tzv. „špinavé dílny“. Tedy dílny, kde se pracuje s materiálem a rozvíjejí se zde řemesla. Naproti tomu existují tzv. makerspace či fablaby, kde se zájem točí převážně okolo elektroniky, PC, 3D tisku atp. Tyto projekty jsou z velké části vedeny univerzitami nebo středisky volného času.

Navržený koncept bychom ověřili zkušebním provozem 1 roku. Poté bychom provedli zhodnocení ve spolupráci s městem Litomyšl, návštěvníky, i s případnými participujícími stranami.

Obrázek 4: DÍLNA Litomyšl

Náplň dílny:

- Oprava poškozených věcí, které si návštěvník donese (oprava kola, nábytku...)
- Pořádání workshopů zaměřených na určité řemeslo (práce s kůží, výroba ptačí budky či nábytku, základy sváření, vrtání do zdi...)
- Výroba nových věcí ze dřeva a kovu
- Renovace starých věcí
- Podpora ekologie
- Oprava věcí ze sběrného dvora

Forma:

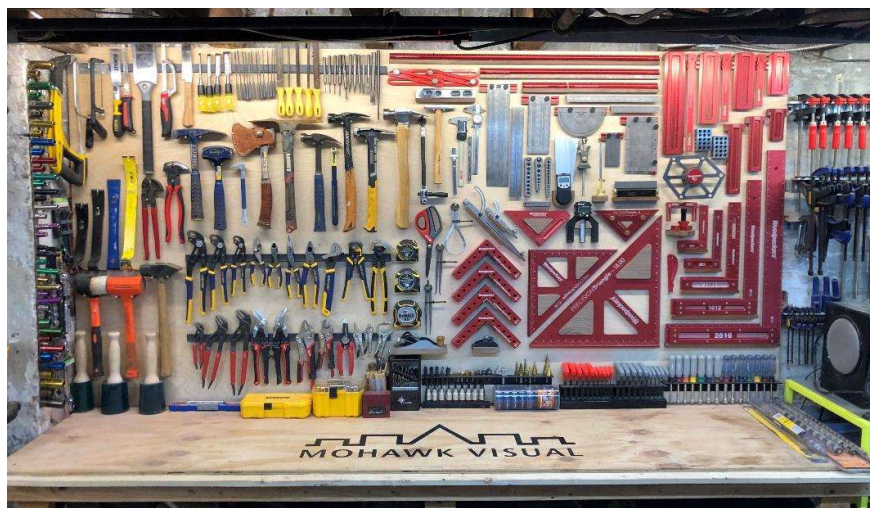
- Docházení dle potřeb návštěvníků, není třeba pravidelnosti
- Možnost využít veškeré nářadí a zařízení po zaškolení
- Nutná registrace a seznámení se s bezpečností, členství dle potřeby
- Práce na vlastní zodpovědnost
- Pevná otevírací doba 3 hod / týdně (zkušební provoz 1 rok)
- Dodržování řádu dílny
- Symbolické vstupné

Cílová skupina:

- Bez omezení (do 15 let s doprovodem a do 18 let se souhlasem rodičů)
- Komunitní dílna je otevřená pro všechny zájemce s vlastním projektem, cílem a vlastní motivací tvořit

Vybavení dílny:

- Veškeré vybavení dle možností začínajícího projektu
- Základní nářadí jako pilky, pilníky, kleště, klíče, kladiva, šroubováky...
- Základní přístroje jako vrtačka, tavná pistole, bruska, svářečka, pájka...
- Základní spojovací materiál, dřevo, kov....
- Ponky se svěráky, pracovní stoly se židlemi...

Obrázek 5: Správné nářadí je základ úspěchu

Koutek pohody:

Jako velmi důležité je pro nás, aby se návštěvníci v Dílně Litomyšl cítili dobře a mohli si během práce i odpočinout či diskutovat s ostatními nad souvisejícími tématy. K tomu by sloužila část dílny, kde by se nepracovalo. Zde by bylo možné se pohodlně usadit, odpočinout si a nabrat inspiraci do další práce. Mohla by zde být menší knihovna s návody a projekty pro opravy, renovace a všemožné kutění.

Cílem dílny není jen samotná činnost tvorby, ale i vytváření komunity.

Obrázek 6: Uvařte si čaj, posad'te se a nechte se inspirovat...

Správce dílny:

- Provádí zaškolení návštěvníků
- Pomáhá s realizací projektů
- Dohlíží na pohodový průběh

4 Možnosti podpory třetích stran

Do realizace komunitní dílny v Litomyšli je možné zapojit mimo navrhovatele a město Litomyšl také třetí participující stranu. Existují webové portály [10], [11] a další programy třetích stran, které podporují rozličné projekty např. nastartujtese.cz, Vodafone Nápad roku a T-mobile rozjezdy. Velmi zajímavým počinem a důkazem poslední doby v Česku je i projekt „Opravárna“ [9], který získal ocenění v soutěži E.ON Energy Globe. Projekt motivuje lidi k tomu, aby nevyhazovali staré předměty, ale opravovali je. Dalším projektem známého tuzemského výrobce nátěrových hmot Balakryl je projekt RECYVĚCI [14]. Kde myšlenka spočívá v renovaci starší věci a ve využití odpadu.

Obrázek 7: Plakát diskusního setkání v rámci akce Opravme Česko 15.9.2018

Rovněž bude také vhodné oslovit litomyšlské firmy s nabídkou spolupráce či prosbou o finanční podporu.

5 Ekologie

Projektům komunitních dílen nahrává i cirkulární ekonomika a rostoucí potřeba účinné recyklace, které Evropská unie podporuje [12]. Můžeme se zde setkat i s tzv. „Upcyclingem“ jehož cílem je přeměna starých a nepotřebných produktů na produkty s vyšší užitnou hodnotou, než jakou měl původní výrobek. Stejně tak zde nachází svůj prostor pojem sdílené ekonomiky [13], která v našem pohledu komunitní dílny spočívá ve sdílení přístrojů a náradí, které člověk doma nevládní.

Obrázek 8: Princip cirkulární ekonomiky

Ekologický trend současnosti podobným projektům přeje a velcí hráči tento trend podporují, proč tedy nezvednout hozenou rukavici...

6 Navrhovatelé

Jako navrhovatelé a podporovatelé projektu Dílna Litomyšl bychom se rádi představili a nabízíme každý svůj podíl na jeho realizaci a následném udržení.

Martin Friedl - správce

Jsem srdcař a optimista. Svoje technické nadšení nyní uplatňuji v oblasti vývoje jednoúčelových strojů ve firmě SKM Litomyšl. Využívám selský rozum, věnuji se detailům a hledám jednoduché a chytré řešení. Baví mě věci opravovat a dávat jim druhou šanci, neboť každá věc má svůj příběh... Dílna je pro mě nejlepší místo v domě!

Moje úloha v projektu:

- Pomoc s technickým zařízením dílny
- Správce a mentor dílny
- 3 hodiny týdně pro realizaci schůzek (den a čas dle domluvy)
- Zkušenosti se zakládáním a vedením elektrotechnických kroužků v Litomyšli, v Brně a s vedením laboratoří na FEKT VUT Brno

Dominik Kovář - správce

Aktuálně studuji strojárnu na VUT v Brně, kde jsem nabral spoustu zkušeností při soustružení, frézování, svařování a laminování. Nadchly mě jednoúčelové stroje, s jejichž konstrukcí pomáhám ve firmě SKM Litomyšl. Rád pracuji se všemi druhy materiálů a mám radost z každé dobře odvedené práce.

Moje úloha v projektu:

- Pomoc s technickým zařízením dílny
- Správce a mentor dílny
- 3 hodiny týdně pro realizaci schůzek
- 2 ruce a hlava nápomocná při realizaci projektů

Jana Zelená – duše projektu

Jsem plná nápadů, jak rozvíjet náš okolní svět, aby se v něm příjemně žilo. Moc ráda propojuji lidi a probouzím v nich nadšení pro dobrou věc. Věřím v dobro v lidech a netušené možnosti, které v každém z nás vězí. Miluji tvořivost, umění, řemesla, přírodu a svobodu, která jde ruku v ruce se zodpovědností. I když jsem v Litomyšli teprve krátce, zdejší duch místa mě stačil přesvědčit, že sem komunitní dílna krásně zapadá - stejně, jako tomu bylo v Olomouci, kde jsem se s projektem dílny pro lidi inspirovala. Jsem ráda, že jsme se poznali s klukama, kteří můj nápad dokážou realizovat a zajistit praktické fungování.

Moje úloha v projektu:

- Pomoc s propagací projektu, návrh workshopů
- Zkušenosti s fungováním komunitní dílny v Olomouci

Jan Marek – psychická podpora projektu :-)

Fungování komunitní dílny mě nadchlo v Olomouci. Bavilo mě vyrábět si v tamější dílně domácí nábytek nebo se učit řemeslné práci s kůží. Kromě technické stránky věci se mi líbí i ekologický a společenský přesah Dílny Litomyšl, tedy to, že může propagovat upcycling (znovuvyužití starých věcí) a propojovat lidi.

Moje úloha v projektu:

- Pomoc s technickým zařízením dílny
- Zkušenosti s fungováním komunitní dílny v Olomouci

7 Požadavky navrhovatelů

K povaze navrhovaného projektu prosíme o pomoc s jeho realizací:

- Vhodné prostory pro realizaci schůzek
- Finanční pomoc s technickým zajištěním dílny
- Oslovení firem s nabídkou spolupráce či prosbou o finanční podporu
- Právní pomoc s nastavením pravidel
- Propagace projektu mezi občany

8 Závěr

Komunitní dílny se ve světě i u nás v Česku těší velké oblibě. Výhody přináší jak návštěvníkům formou sdílené ekonomiky, zkušeností a šancí být součástí komunity. A také širokému okolí formou cirkulární ekonomiky či popularizace řemeslné práce. Rádi bychom společně s vedením města Litomyšl dali tomuto projektu šanci neboť věříme, že bude pro naše město i jeho občany přínosem. Mít prostor kam mohou přijít všechny generace a vlastnoručně si vyrobit či opravit svoji věc v našem městě chybí. A dle nás právě koncept komunitní dílny do našeho profilu „Město pro lidi“ a „Made in Litomyšl“ hezky zapadá.

9 Odkazy

- [1] <https://www.novinky.cz/zena/styl/clanek/trendy-sdilene-dilny-ktete-uci-dovednostem-a-podporuji-komunitni-zivot-40268406>
- [2] <https://www.ponk.space/cs>
- [3] <http://fajnadiilna.cz/>
- [4] <http://www.plecharnacernymost.cz/cz/plecharna/otevrena-dilna>
- [5] <https://olomoucka-dilna.cz/>
- [6] <https://www.zpokojedopokoje.cz/>
- [7] <https://www.depo2015.cz/>
- [8] <https://www.facebook.com/sdilnalitomerice/>
- [9] <https://www.opravarna.cz/>
- [10] <https://www.hithit.com/>
- [11] <https://www.startovac.cz/>
- [12] <https://www.directpeople.com/directly/prvni-studie-o-cirkularni-ekonomice-v-cesku-je-venku-nechte-se-inspirovat-a-vydejte-se-cirkularni-cestou/>
- [13] <https://roklen24.cz/sdilena-ekonomika-leci-uspechany-svet-setri-nejen-prirodu-ale-i-cas-a-penize/>
- [14] <https://www.balakrylrecyveci.cz/cz>